

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки,
менеджменту та комерційної
діяльності
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Запобігання та протидія корупційним проявам у системі публічної служби
Викладач	Костянтин ФОМІЧОВ, Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний тел.	+380954050999
E-mail:	Kostyantun_fomichov@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції - 24 години, практичні заняття – 12 годин, самостійна робота – 84 години. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання 2022.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Запобігання та протидія корупційним проявам у системі публічної служби» є формування у здобувачів освіти знань щодо антикорупційної діяльності в публічному управлінні та адмініструванні, вмінь та навичок використовувати ці знання у практичній діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Запобігання та протидія корупційним проявам у системі публічної служби» є:

- визначення сутності корупції, чинників та передумов її виникнення і поширення, теорії і практики - проаналізувати теоретичні та практичні напрями запобігання та протидії корупції, ознайомити з кращим вітчизняним і зарубіжним досвідом у відповідній галузі;

- сформуванню умінь аналізувати стан корупції в Україні, її особливості та тенденції, форми прояву і на основі наукових підходів визначати шляхи підвищення ефективності антикорупційної політики;

- удосконалення нормативно-правових і організаційних засад запобігання та протидії корупції, забезпечення дієвої державно-громадської співпраці для зменшення корупційних проявів;

- створити основу для формування антикорупційної культури вітчизняних державних службовців;

- вивчення новітніх методів і засобів якісно нових аналітичних обґрунтувань в боротьбі з корупцією;

- навчитись приймати рішення різного рівня, виявляти основні небезпеки та загрози, кількісні та якісні показники оцінки рівня корупції, основні напрями забезпечення антикорупційних заходів;

- набуття спеціалістами практичних навичок створювати надійну програму захисту від корупції.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможуть:

- самостійно діагностувати рівень корупції;

- проводити аналіз і обґрунтовувати висновки про рівень корупції в органах державної влади;

- визначати способи захисту від корупції;

- виявляти основні напрямки підвищення надійності і результативності антикорупційних заходів;

- кваліфіковано застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію;

- аналізувати основні причини виникнення корупції як суспільного явища;

- визначати основні труднощі та складнощі, які виникають під час здійснення аналізу корупції в тих чи інших сферах суспільно-економічного життя в Україні;

- досліджувати процеси формування корупції в світовій та вітчизняній практиці;

- аналізувати стан та перспективи запобігання та протидії корупції в Україні;

- розробляти комплекс антикорупційних заходів.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність корупції: поняття, причини, наслідки та правові основи запобігання.

Корупція як загроза національній безпеці країни. Поняття, причини та наслідки корупційних правопорушень. Стан корупційної злочинності в Україні.

Внутрішні та зовнішні загрози, що спричинені корупційними явищами. Поняття і класифікація основних принципів запобігання і протидії корупції. Правові засади механізму запобігання і протидії корупції. Поняття і структура механізму запобігання і протидії корупційним проявам.

Тема 2. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції.

Правові основи діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції та Національного антикорупційного бюро України.

Загальна характеристика суб'єктів, які спеціально уповноважені у сфері протидії корупції (органи прокуратури, зокрема САП України, підрозділи Служби безпеки України, підрозділи Національної поліції України, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції). Статус, повноваження та організація діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції та Національного антикорупційного бюро України.

Тема 3. Корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Поняття, види та загальна характеристика корупційних правопорушень (злочинів). Підслідність корупційних злочинів.

Загальна характеристика адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Відмежування корупційних правопорушень від правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Особливості відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків.

Тема 4. Антикорупційна політика. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.

Державна антикорупційна політика. Антикорупційні програми. Правове регулювання та форми участі громадськості у реалізації державної антикорупційної політики.

Корупція у сфері публічної служби в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування: особливості запобігання та протидії.

Обмеження щодо використання особою службових повноважень чи власного службового становища, обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та особливості поведінки з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Недопущення спільної роботи близьких осіб. Конфлікт інтересів.

Тема 5. Фінансовий контроль як механізм запобігання та протидії корупції. Загальні засади запобігання корупції у діяльності юридичної особи.

Подання декларацій щодо майнового стану осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування. Додаткові заходи здійснення фінансового контролю. Механізм здійснення фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб.

Заборона на одержання пілґ, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Антикорупційна експертиза: поняття та особливості проведення. Спеціальна перевірка: порядок проведення та особливості регламентації. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. Вимоги щодо прозорості та доступу до інформації.

Запобігання корупції у діяльності юридичної особи. Антикорупційні програми юридичних осіб.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Конституція України : Закон України № 254к-96-ВР від 28.06.1996// Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 563 «Деякі питання реалізації Закону України «Про очищення влади».

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 1 січня 2010 р. № 251-V.

5. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 1 січня 2006 р. № 2476- IV.

6. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 1 травня 2010 р. №252-V.

7. Гвоздецький В. Д. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні: монографія / В. Д. Гвоздецький. – К.: МП «Леся», 2011. – 592 с.

8. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія / М. І. Мельник. – К.: Атіка, 2001. – 304 с.

9. Михальченко М. Корупція в Україні: політико-правовий аналіз / М. Михайленко, О. Михайленко, Є. Невмержицький. – К. : Іпіенд, 2010. – 614 с.

10. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією Ради Європи від 27 січня 1999 року URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101 (дата звернення 11.05.2020 р.)

11. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року №2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. ст.131.

12. Машлякевич Д.С., Литвинов О.М. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні: монографія / за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків: ТОВ «В деле», 2016. 260 с.

13. Клімова С.М., Ковальова Т.В. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: навч. посіб. Нац. агентство України з питань держ. служби, ХарРІ НАДУ. Харків: ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. 180 с.

Допоміжна:

1. Баришніков В. М. Запобігання та протидія проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування: навч.-метод. розробка. – К.: ІПК ДСЗУ, 2011. – 100 с.

2. Баришніков В. М. Запобігання та протидія корупції у підрозділах державної служби : навч.-метод. посіб. / В. Н. Баришніков. – К.: ІПК ДСЗУ, 2010. – 124 с.

3. Баришніков В. М. Державне управління та державна служба: навч. посіб.; за заг. ред. М. В. Туленкова, В. О. Храмова. – К.: ІПК ДСЗУ, 2003.

4. Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування: практич. посіб. / О. Банчук / Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. – К.: ТОВ «СОФІЯ-А», 2012. – 88 с.

5. Боротьба з корупцією: елементи системи державної непідкупності [Текст] / Джемі Поуп; [пер. з англ. Ю. Ведмідь]; Всеукр. молодіжна організація «Молодь проти корупції». – Рівне : Планета-друк, 2011. – 488 с.

6. Дмитрик Ю. І. Протидія корупційній злочинності в Україні: навч. посіб. / Ю. І. Дмитрик, Д. І. Йосифович, І. В. Красницький та ін.; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л., 20156 – 307 с.

7. Заброда Д. Г. Державна антикорупційна політика в Україні: теорія, правова основа, інституціалізація [Текст] : монографія / Д. Г. Заброда; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Сімф. : Кримнавчпеддержвидав, 2013. – 367 с.

8. Клімова С. М., Ковальова Т. В. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: навч. посіб. / С. М. Клімова, Т. В. Ковальова. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. – 200 с.

9. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження [Текст] : монографія / [авт. кол.: І. О. Ревак та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л. : ЛьвДУВС, 2011. – 219 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>
2. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
www.nbuv.gov.ua
4. Президент України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
www.president.gov.ua
5. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
www.kmu.gov.ua
4. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
www.nau.kiev.ua

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності, Протокол № 1 від «15» серпня 2022 р.